

Nazwa modułu: Kolekcjonerstwo i zbieractwo minerałów i skał

Rok akademicki: 2015/2016 Kod: BTR-1-520-s Punkty ECTS: 3

Wydział: Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska

Kierunek: Turystyka i Rekreacja Specjalność: —

Poziom studiów: Studia I stopnia Forma i tryb studiów: Stacjonarne

Język wykładowy: Polski Profil kształcenia: Ogólnoakademicki (A) Semestr: 5

Strona www: —

Osoba odpowiedzialna: dr inż. Łodziński Marek (mareklodz@poczta.onet.pl)

Osoby prowadzące: dr inż. Łodziński Marek (mareklodz@poczta.onet.pl)

Opis efektów kształcenia dla modułu zajęć

Kod EKM	Student, który zaliczył moduł zajęć wie/umie/potrafi	Powiązania z EKK	Sposób weryfikacji efektów kształcenia (forma zaliczeń)
Wiedza			
M_W001	Zna i rozumie najważniejsze pojęcia z zakresu zbieractwa i kolekcjonerstwa	TR1A_W02	Kolokwium
M_W002	Ma informacje, gdzie szukać danych o targach, czasopismach kolekcjonerskich, gdzie w terenie najłatwiej znaleźć okazy kolekcjonerskie	TR1A_U07	Kolokwium
Umiejętności			
M_U001	Potrafi stworzyć kolekcję według klucza (zna metodykę zbierania i katalogowania okazów)	TR1A_U01	Kolokwium
M_U002	Zna wybrane, najciekawsze stanowiska kolekcjonerskie w Polsce i na świecie	TR1A_U07	Kolokwium

Matryca efektów kształcenia w odniesieniu do form zajęć

Kod EKM	Student, który zaliczył moduł zajęć wie/umie/potrafi	Forma zajęć
---------	--	-------------

		Wykład	Ćwiczenia audytoryjne	Ćwiczenia laboratoryjne	Ćwiczenia projektowe	Konwersatorium	Zajęcia seminaryjne	Zajęcia praktyczne	Zajęcia terenowe	Zajęcia warsztatowe	Inne	E-learning
Wiedza												
M_W001	Zna i rozumie najważniejsze pojęcia z zakresu zbieractwa i kolekcjonerstwa	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M_W002	Ma informacje, gdzie szukać danych o targach, czasopismach kolekcjonerskich, gdzie w terenie najłatwiej znaleźć okazy kolekcjonerskie	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Umiejętności												
M_U001	Potrafi stworzyć kolekcję według klucza (zna metodykę zbierania i katalogowania okazów)	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M_U002	Zna wybrane, najciekawsze stanowiska kolekcjonerskie w Polsce i na świecie	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Treść modułu zajęć (program wykładów i pozostałych zajęć)

Wykład

- Podstawowe zagadnienia z zakresu zbieractwa i kolekcjonerstwa. Różnica między zbieractwem, kolekcjonerstwem, a muzealnictwem. Rodzaje kolekcjonerstwa. Czym są obiekty zbierane i kolekcjonowane przez amatorów i zawodowców: minerał, kryształ, skała, skamieniałość. Rys historyczny: wybrani kolekcjonerzy i podróżnicy poszukujący minerałów: m.in. Pliniusz Starszy, Leonardo da Vinci, Alexander Humboldt, Johan Wolfgang Goethe, Alfred Lacroix. Najbardziej znane kolekcje prywatne minerałów, skał i skamieniałości na świecie. Lista najważniejszych prywatnych kolekcji minerałów, kolekcjonerów i fotografów okazów kolekcjonerskich. Cel zakładania kolekcji. Kolekcje tematyczne według klucza (2 godz.)
- Sposoby pozyskiwania okazów do kolekcji (czyli metodyka zbierania), sprzęt potrzebny w terenie, zabezpieczenie okazów, pakowanie, obróbka i dalsza preparatyka (cięcie, szlifowanie, czyszczenie odczynnikami chemicznymi). Sposoby gromadzenia i katalogowania okazów w kolekcji. Ceny minerałów. Estetyka okazów mineralogicznych. Kryteria wyboru okazu kolekcjonerskiego (część 1) (2 godz.)
- Kryteria wyboru okazu kolekcjonerskiego (część 2): estetyka; równowaga; jakość kryształu i formy; barwa; kontrast; połysk; przezroczystość; dokładność (perfekcja); wielkość kryształów; czynnik z ang. 'Wow. Czym różni się rzadkość kolekcjonerska od zwyczajnego okazu? Relacje z największych imprez kolekcjonerskich na świecie: St. Marie aux Mines (Francja), Monachium (Niemcy), Tucson (Arizona, USA). Najważniejsze światowe i polskie muzea z ekspozycjami minerałów i skamieniałości (lista adresów), gdzie warto pojechać, co zwiedzić. Najważniejsze światowe i polskie giełdy minerałów. Towarzystwa naukowe i popularnonaukowe, zrzeszające kolekcjonerów minerałów, skał i skamieniałości. Najważniejsze światowe i polskie czasopisma mineralogiczne,

- paleontologiczne (nie naukowe, lecz popularnonaukowe) – ich lista i adresy stron www. Najlepsze strony internetowe dla kolekcjonerów (2 godz.)
4. Turystyka kolekcjonerska na świecie – podział na kraje najbardziej perspektywiczne do zbierania minerałów – tarcze krystaliczne Brazylii, Madagaskaru, Australii, Indii, Sri-Lanki, orogeny alpejskie – Afganistan, Pakistan i inne. Rzadkości mineralogiczne i lokalizacje określane jako type localities (2 godz.)
5. Lokalizacje kolekcjonerskie Rosji – Ural Środkowy: rejon Czusawoj, rejon Niżnego Tagiłu, rejon Jekaterinburga (2 godz.)
6. Lokalizacje kolekcjonerskie Rosji – Republika Tuwy: złoża Abaza, Ak-Dowurak, Karasug, Terlig-Khaja, Tardan, Kyzyl-Tashtyg, Sol-Beldyr, Shog-Bel (2 godz.)
7. Lokalizacje kolekcjonerskie Rosji – Kamczatka: rejon wulkanu Kluczewskiej Sopki i rejon wulkanów Mutnowski-Gorieły (2 godz.)
8. Lokalizacje kolekcjonerskie Rosji – Przybajkale i Zabajkale: Sludjanka, Małaja Wystraja, złoża nefrytów w Sajanach, Szerlowa Góra, Grzbiet Malchański (2 godz.)
9. Lokalizacje kolekcjonerskie Rosji – Płw. Kolski: masyw Chibiny, masyw Lowozero, masyw Kejwy (2 godz.)
10. Lokalizacje kolekcjonerskie Maroka: El Hammam – kopalnia fluorytu, Sidi Ayed – pola agatowe, Mibladen – kopalnie wanadynitu, Imichil – żyły pegmatytów, Hammeda – kopalnia fluorytu, Taouz – kopalnie goethytu i hematytu, Rissani i Hassi el Bega – wystąpienia paleozoicznych głowonogów i kredowych zębów rekinów, Aferdou – dewońskie trylobity i rafy koralowe, Imiter – kopalnia srebra, Bou Azzer – kopalnie As i Co (2 godz.)
11. Lokalizacje kolekcjonerskie Madagaskaru – część południowa: Tranomaro, Betroka, Beraketa, plaże Anakao, Sakaraha, Ilakaka, Ihosy, masyw Itremo (2 godz.)
12. Lokalizacje kolekcjonerskie Madagaskaru – część północna: dolina Sahatany, kopalnie kwarców różowych, okolice Betafo, targi kolekcjonerskie w Antsirabe i Antananarivo oraz zakłady obróbki kamienia, Tsingy de Bemaraha, osady formacji Maevarano, Katsepy (Skakany), aluwialne złoża szafirów w prowincji Antsiranana, Antetезambato, złoża malgaskiego bursztynu = copalu (2 godz.)
13. Lokalizacje kolekcjonerskie Indii – stanowiska kolekcjonerskie związane z wylewami bazaltów na trapach Dekanu – stan Maharashtra (2 godz.)
14. Meteoryty – turystyka na pustyniach lodowych i gorących. Meteoryt i pseudometeoryt – definicje. Polskie meteoryty. Najnowszy polski meteoryt – Sołtmany. Podział znalezisk meteorytowych. Jak znaleźć meteoryt i gdzie. Czasopisma, kolekcje, muzea, targi i organizacje meteorytowe (2 godz.)
15. Lokalizacje kolekcjonerskie Brazylii: prowincja Borborema, Novo Horizonte, rejon Ouro Preto, rejon Aracuai, kopalnia Pederneira, trapy Parany, brazylijskie złoża szmaragdów i akwamrynów (2 godz.)
- Alternatywne tematy wykładów:
16. Najciekawsze i klasyczne lokalizacje kolekcjonerskie w Polsce (Sudety): Masyw Strzegomski – minerały pegmatytów; Metamorfik Kaczawski – agaty Płóczek, Wlenia, Świerzawy, Lubiechowej; Ofiolit Szklar – chryzoprazy i opale (2 godz.)
17. Najciekawsze i klasyczne lokalizacje kolekcjonerskie w Polsce (okolice Krakowa, Góry Świętokrzyskie): Monoklina Śląsko-Krakowska i Górnośląskie Zagłębie Węglowe – kalcyty, jaspisy, agaty, serpentyny, skrzemieniałe pnie drzew; Mezozoiczne obrzeżenie Gór Świętokrzyskich – krzemienie pasiaste (2 godz.)
18. Najciekawsze lokalizacje kolekcjonerskie w Europie (część 1): Masywy alkaliczne (Lovozero, Chibiny) na Płw. Kola, północna Rosja; Langban, Szwecja (2 godz.)
19. Najciekawsze lokalizacje kolekcjonerskie w Europie (część 2): Wezuwiusz (wraz ze stożkiem Monte Somma), Włochy; Jachymov, Czeska Republika; Laurion, Grecja (2 godz.)
20. Najciekawsze lokalizacje kolekcjonerskie na świecie (część 1): Tsumeb, Namibia;

Franklin-Sterling Hill, USA

Mont St-Hilaire, Kanada; Shinkolobwe, Kongo; Ilimaussaq i Ivigtut, Grenlandia (2 godz.)

21. Najciekawsze lokalizacje kolekcjonerskie na świecie (część 2): Talnak-Norylsk, Rosja; Tołbaczyk, Rosja; Dara-i-Pioz, Tadżykistan; Broken Hill, Australia; Tip Top mine, USA (2 godz.)

22. Najciekawsze lokalizacje kolekcjonerskie Spitsbergenu (2 godz.)

Sposób obliczania oceny końcowej

Ocena końcowa jest oceną z testu

Wymagania wstępne i dodatkowe

Znajomość geografii na poziomie szkoły średniej

Znajomość podstaw geologii i mineralogii na poziomie I roku studiów dla kierunku Turystyka i Rekreacja

Zalecana literatura i pomoce naukowe

1. Bajda T., Skowroński A., 2006 „Informator o naukach mineralogicznych w Polsce” Wyd. Akapit., Kraków

2. Bernard J.H., Hyrs J., 2004 „Minerals and their localities” Wyd. Granit, Praha

3. Grodzicki A., 1984 „Informator dla amatora – poszukiwacza złota, kamieni szlachetnych i ozdobnych” Jelenia Góra

4. Heflik W., 1989 „Kamienie ozdobne Polski” Wyd. Geol., Warszawa

5. Janeczek J., Kozłowski K., Zaba J., 1991 „Zbieramy minerały i skały” Wyd. Geol., Warszawa

6. Jędrychowski J., 2008 „Świętokrzyski raj geologiczny” Wyd. Perpetuum Mobile, Kielce

7. Machalski M., Stolarski J., 1998 „Paleofakty” Wyd. RTW, Warszawa

8. Piątek E. i in., 1981 „Zbieramy kamienie ozdobne” Wyd. Geol., Warszawa

9. Racki G., Bardziński W., Zieliński T., 1999 „Z kamiennej księgi pradziejów Górnego Śląska” Wyd. Uniw. Śl., Katowice

10. Sachanbiński M. i in., 1984 „Vademecum zbieracza kamieni szlachetnych i ozdobnych” Wyd. Geol., Warszawa

11. Sachanbiński M., 1997 „Kamienie szlachetne i ozdobne Śląska” Wyd. Ossolineum, Wrocław

Polskie czasopisma popularnonaukowe o tematyce kolekcjonerskiej (aktualnie brak, w przeszłości takie tytuły jak):

Kamienie

Otoczak

Minerały – gazeta targowa

Zagraniczne czasopisma popularnonaukowe o tematyce kolekcjonerskiej:

Mineralogical Record

Lapis

Extralapis

Mineralien Welt

La Regne Mineral

Liczne strony www

<http://www.mindat.org/>

<http://www.webmineral.com/>

<http://www.minerant.org.>

Publikacje naukowe osób prowadzących zajęcia związane z tematyką modułu

1. Łodzińska, A., Łodziński, M. (2002) „Sajańskie nefryty (Rosja)”. Otoczek, 2, 28, 42-48

2. Łodziński, M. (2000a) „Chryzoprazy ze serpentinitowych masiw, z dolu ‘Marta’ ve Szklarech a z dolu ‘Wiry’ ve Wirkach v Dolnim Slezske (jihozapadni Polsko)”. Mineral, 8, 4, 335-338

3. Łodziński, M. (2000b) “Idar-Oberstein – gemmologiczne centrum Europy (Niemcy)”. Otoczek, 3, 26, 54-56

4. Łodziński, M. (2000c) „Kwarce z doliny Balbanju na Uralu Subpolarnym”. Otoczek, 3, 26, 41-45

5. Łodziński, M. (2000d) “Opalowe pola w White Cliffs (Australia)”. Otoczek, 3, 26, 46-48

6. Łodziński, M. (2001a) „Oloveno-zinkove rudy z dolu ‘Pomorzany’ u Olkusze (jizni Polsko)”. Mineral, 9, 1, 43-46

7. Łodziński, M. (2001b) „Minerały ze skupiny serpentynu v oblasti Krakowa (jizni Polsko)”. *Mineral*, 9, 5, 364-367
8. Łodziński, M. (2001c) „Hality ze solneho dolu v Bochni (jizni Polsko)”. *Mineral*, 9, 6, 434-437
9. Łodziński, M. (2002a) „Minerały z charanurskeho loziska nefritu (Vychodni Sajany, Rusko)”. *Mineral*, 10, 1, 26-30
10. Łodziński, M. (2002b) „Małobystrinskie złożo lazurytu (Przybajkale, Rosja)”. *Polski Jubiler*, 1, 15, 54
11. Łodziński, M. (2002c) „Minerały masywu Szerłowej Góry (Zabajkale, Rosja)”. *Otoczak*, 2, 28, 33-41
12. Łodziński, M. (2002d) „Nerosty z loziska Bornoje, Dalnegorsk, Primorskij kraj, Rusko”. *Mineral*, 10, 3, 204-213
13. Łodziński, M. (2002e) „Ksenolity oliwinowe z Wysp Kanaryjskich”. *Otoczak*, 1, 27, 26-28
14. Łodziński, M. (2002f) „Minerały zachodniej Tasmanii”. *Otoczak*, 1, 27, 40-43
15. Łodziński, M. (2002g) „Góry Rychlebskie i Jeseniki – raj dla kolekcjonerów”. *Otoczak*, 1, 27, 44-51
16. Łodziński, M. (2002h) „Fauna oligoceńska ze stanowiska Fossil Bluff, Tasmania”. *Otoczak*, 1, 27, 52-53
17. Łodziński, M. (2003a) „Minerały pegmatitu a hydrotermalnych zil Utockina Pad u Ulan Ude, Burjatska rep”. *Mineral*, 11, 1, 48-51
- Łodziński, M. (2003b) „Sludjanka – mineralogicka perla Bajkalu”. *Mineral*, 11, 3, 191-197
18. Łodziński, M. (2003c) „Prouzkovane rohovce z Gór Świętokrzyskich, sredni Polsko”. *Mineral*, 11, 5, 379-383
19. Łodziński, M. (2003d) „Mineralogicka charakteristika loziska barytu Stanislawow u Jawora, Dolni Slezsko, Polsko”. *Mineral*, 11, 6, 431-436
20. Łodziński, M., Żmudzka, M. (2003) „Dwa najnowsze polskie meteoryty – ‘Baszkówka’ i ‘Zakłodzie’”. *Otoczak*, 29, 17-21
21. Łodziński, M. (2004a) „Sadrovce z Dobrzynia nad Wislou u Włocławka, Kujawy, severni Polsko”. *Mineral*, 12, 1, 34-36
22. Łodziński, M. (2004b) „Variscit $Al(PO_4)_2 \cdot 2H_2O$ a wavellit $Al_3(PO_4)_2(OH,F)_3 \cdot 5H_2O$ z Wiśniówki Dużej u Kielc, Góry Świetokrzyskie, sredni Polsko”. *Mineral*, 12, 1, 37-40
23. Łodziński, M. (2004c) „Naleziste mineralu na Strednim Uralu – lokality v okoli Jekaterinburgu”. *Mineral*, 12, 6, 449-473
24. Łodziński, M., Rybski, R. (2005a) „Wystąpienia korundów w Sudetach polskich i czeskich”. *Otoczak*, 32, 16-27
25. Łodziński, M., Rybski, R. (2005b) „Vyskyty korundu v polských a ceskych Sudetach”. *Mineral*, 13, 2, 112-119
26. Łodziński, M. (2005a) „Vyskyty berylu v Sudetach (1 cast)”. *Mineral*, 13, 4, 263-277
27. Łodziński, M. (2005b) „Vyskyty berylu v Sudetach (2 cast)”. *Mineral*, 13, 5, 380-391
28. Łodziński, M. (2006a) „Murzinka – nejznamejsi pegmatitove pole na vychodnim svahu Stredniho Uralu”. *Mineral*, 14, 3, 219-238
29. Łodziński, M. (2006b) „Mineralogie loziska chromitu Sarany u Biserska na Strednim Uralu”. *Mineral*, 14, 4, 289-298
30. Łodziński, M. (2007a) „Atrakcje geoturystyczne południowego Madagaskaru”. *Geoturystyka*, 2, (9), 3-22
31. Łodziński, M. (2007b) „Atrakcje geoturystyczne północnego Madagaskaru”. *Geoturystyka*, 3, (10), 5-28
32. Łodziński, M. (2010) „‘Euro-Mineral’ i ‘Euro-Gem’ 2010 w Sainte Marie aux Mines, Alzacja, Francja – doskonale przygotowany produkt geoturystyczny dla każdego. ‘Euro-Mineral’ and ‘Euro-Gem’ 2010 in Sainte Marie aux Mines, Alsace, France – perfectly prepared geotouristic product for everyone”. *Geoturystyka*, 3-4 (22-23), 75-88

Informacje dodatkowe

Planuje się 3 terminy testu zaliczeniowego. Osoby mające więcej, niż dwie nieusprawiedliwione nieobecności na wykładach są zobowiązane do przygotowania prezentacji multimedialnej na wybrany temat dotyczący kolekcjonerstwa w danej lokalizacji w Polsce lub na świecie

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)

Forma aktywności studenta	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	30 godz
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	25 godz
Przygotowanie sprawozdania, pracy pisemnej, prezentacji, itp.	25 godz
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	80 godz
Punkty ECTS za moduł	3 ECTS